

Pedagogisch beleidsplan

Versie juli 2016

Inhoud

Definities	1
Gastouder	1
Opvangkinderen	1
Ouder of Vraagouder	1
Gastouderbureau	1
Opvanglocatie	1
Kassiersfunctie	1
Gastouderopvang	1
GOB	1
Inleiding	2
Wat is gastouderopvang	3
Werkwijze DOT Gastouderbureau	3
Vier Pedagogische Competenties	4
Emotionele veiligheid	4
Hoe waarborgt de gastouder emotionele veiligheid	6
Ontwikkelen van Persoonlijke Competenties	7
Hoe waarborgt de gastouder de ontwikkeling van Persoonlijke Competentie	11
Ontwikkelen van Sociale Competenties	12
Hoe waarborgt de gastouder de ontwikkeling van Sociale Competentie	13
Normen en waarden	14
Hoe waarborgt de gastouder de ontwikkeling van normen en waarden	14
DOT Gastouderbureau en de ouders	16
DOT Gastouderbureau en de gastouders	17
Eisen gesteld aan gastouders vanuit de Wet Kinderopvang	20
Overige eisen die DOT Gastouderbureau stelt aan de gastouders	22
De Gastouder biedt rust, reinheid en regelmaat	22
Criteria aan de opvanglocatie	22
Maximaal aanwezige kinderen bij gastouders	23
Opvang bij absentie gastouder	24
Risico - Inventarisatie	24
Landelijk register kinderopvang en peuterspeelzalen	25
Wederzijds respect en privacy	25
Recht op bescherming en privacy	25
Recht op klachtenbehandeling	25
Contact DOT Gastouderbureau	25

Definities

Gastouder: De natuurlijke persoon die gastouderopvang biedt bij een ouder thuis en/of bij de gastouder thuis. Meestal wordt de gastouderopvang geboden door vrouwen. In het pedagogisch beleidsplan wordt gesproken over 'haar' of zij wanneer wordt verwezen naar de gastouder. Hier kan ook 'zijn' of 'hij' voor gelezen worden.

Opvangkinderen: Kinderen welke door een gastouder worden opgevangen

Ouder of Vraagouder: Ouder zoals bedoeld in de Wet kinderopvang en die bij DOT gastouderbureau een aanvraag voor kinderopvang indient op basis van een kinderopvangregeling die door DOT gastouderbureau wordt uitgevoerd. De ouder, die gebruik maakt van gastouderopvang voor zijn/haar kind(eren).

Gastouderbureau: Een organisatie die gastouderopvang tot stand brengt en begeleidt en door tussenkomst van wie de betaling van ouders aan gastouders geschiedt.

Opvanglocatie: Het adres waar de gastouderopvang door de gastouder feitelijk plaatsvindt. Dit kan zijn op het adres waar de gastouder is ingeschreven en/of op het adres waar één van de vraagouders van de gastouder is ingeschreven. Dit adres is vastgelegd in de overeenkomst tussen de ouder en de gastouder en waarvan DOT gastouderbureau een kopie in haar bezit heeft. Ook is dit adres vermeld in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen.

Kassiersfunctie: Het gastouderbureau heeft een kassiersfunctie. Dit betekent dat de betalingen van de ouders aan de gastouder altijd via de rekening van het gastouderbureau dienen te verlopen. Als de ouder direct de gastouder betaalt, dan is er geen sprake van erkende kinderopvang en dus geen recht op kinderopvangtoeslag.

Gastouderopvang: kinderopvang in een gezinssituatie door een anderen dan degene die als ouder op grond van de Wet Kinderopvang aanspraak kan maken op een kinderopvangtoeslag onderscheidenlijk een tegemoetkoming of diens partner, bestaande in de gelijktijdige opvang van ten hoogste zes kinderen in de woning waar de ouder of de gastouder zijn hoofdverblijf heeft.

GOB: DOT Gastouderbureau

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van DOT Gastouderbureau. Sinds de ingang van de Wet Kinderopvang per januari 2005 worden er diverse kwaliteitseisen gesteld aan gastouderbureaus. Hieronder valt het verplicht hebben van een pedagogisch beleidsplan waarin voor het gastouderbureau kenmerkende visie op de omgang met kinderen is beschreven. Evenals de kwaliteitsrichtlijnen waar de ouder/verzorgers én gastouder op terug kunnen vallen als het gaat om de uitgangspunten en werkwijze die worden gehanteerd bij de omgang met de kinderen en bij de opvoeding.

Aan de opvang van 'je meest waardevolle bezit' worden zeer hoge eisen gesteld. Het pedagogisch beleidsplan van DOT gastouderbureau is er om de gastouder en ouder te informeren welke richtlijnen DOT hanteert met betrekking tot het tot stand brengen van kwalitatief hoge opvang. Dit pedagogische beleidsplan is een essentieel onderdeel van de werkwijze van het gastouderbureau, het is onmisbaar om de kwaliteit op een hoog peil te houden, te kunnen controleren en waar nodig bij te stellen.

Een gastouder werkt volgens het pedagogisch beleidsplan welke ondersteuning en een houvast geeft om afspraken na te komen. Het biedt een leidraad in de omgang met de opvangkinderen. Door jaarlijks de gastouder te toetsen op het naleven van het pedagogisch plan, kan DOT de kwaliteit van de geleverde opvang op peil houden. Ouders weten door het lezen van het pedagogisch beleidsplan wat de visie van DOT Gastouderbureau is en geeft de ouder inzicht volgens welke richtlijnen de gastouder werkt.

Voor de bewaking van de kwaliteit van de opvang heeft DOT dit pedagogisch beleidsplan en de richtlijnen die hierbij horen, opgesteld, hierbij staat het belang van het kind centraal. Het pedagogisch beleidsplan zet aan tot nadenken, altijd kritisch blijven te kijken naar de werkwijze en zo nodig het gastouderbureau of gastouder kunnen aanspreken op beloftes.

De doelstelling van DOT Gastouderbureau is om de gastkinderen binnen de opvangsituatie een omgeving te bieden waarin ze kunnen opgroeien tot zelfstandige en evenwichtige mensen met respect voor anderen en voor zichzelf. De gastouders zullen de kinderen de kans geven om zich te kunnen ontplooiën en zorgen voor warmte en geborgenheid in een veilige omgeving. De gastouder heeft hierbij persoonlijke aandacht voor het kind als individu.

Het pedagogisch beleidsplan fungeert als een houvast om afspraken na te komen. Ook geeft het de gastouder een kader waarbinnen hij of zij moet werken. Een pedagogisch beleidsplan is nooit af, het plan wordt ieder jaar geëvalueerd met behulp van de inspraak van ouders en gastouders. Hierdoor blijft het plan actueel en blijven DOT, de gastouders en vraagouder op de hoogte van de ontwikkelingen in de kinderopvang.

Wat is gastouderopvang

Gastouderopvang is de opvang van kinderen van zes weken tot dertien jaar binnen een gezinssituatie in de woning van de gastouder of van de vraagouder. De gastouder mag maximaal zes kinderen tegelijk opvangen, hier worden de eigen kinderen tot en met tien jaar bij opgeteld. Daarnaast moet een gastouder aan strenge criteria voldoen, welke worden uitgelegd in dit pedagogisch plan. De opvangkinderen doen mee in het gezin van de gastouder, tegelijkertijd wordt er rekening gehouden met de wensen, opvoedingsideeën en geloofsovertuiging van de ouders en de kinderen. Er wordt nagedacht over hoe de thuissituatie zoveel mogelijk kan worden aangesloten op de opvoeding van de opvangsituatie.

Werkwijze DOT Gastouderbureau

Bemiddeling

DOT Gastouderbureau is een organisatie die zich bezig houdt met de bemiddeling en gastouderopvang van kinderen in de leeftijd van nul tot dertien jaar (leeftijd 1ste dag middelbare school).

Wanneer ouders een opvang wens hebben en een gastouder zoeken, wordt er een afspraak gemaakt met het gastouderbureau voor een intake gesprek. Tijdens dit gesprek worden de wensen, specifieke eisen en verwachtingen van de vraagouder besproken. Dit wordt vastgelegd op een intake formulier. Tijdens dit gesprek wordt er een beeld gevormd van het soort gastouder de vraagouder wenst. Dit gesprek dient voornamelijk om de wensen en verwachtingen kenbaar te maken over de opvang van het kind. Tevens dient het gesprek als kennismaking met DOT Gastouderbureau. Het pedagogisch beleidsplan en de werkwijze van DOT worden besproken.

Er wordt in het gastouder bestand van DOT gezocht naar een passende gastouder wanneer de wensen, eisen en verwachtingen van de vraagouder duidelijk zijn,. Hierbij wordt ook gekeken welke gastouder het beste aansluit op de opvoedingsideeën van de ouder, naar de beschikbaarheid en beschikbare kind plaatsen van de gastouder. Vervolgens wordt de vraagouder op de hoogte gesteld van de geschikte gastouder. De gastouder en vraagouder plannen vervolgens een kennismaking gesprek in. Het gastouderbureau kan hierbij zijn, op verzoek van de vraagouder of de gastouder.

Na een positief kennismakingsgesprek tussen de gastouder en vraagouder, wordt de datum bepaald dat de opvang van start kan gaan. Hierna volgt een koppelingsgesprek tussen vraagouder, gastouder en DOT gastouderbureau. Dit gesprek vindt plaats op de opvanglocatie. Tijdens dit gesprek worden er concrete afspraken gemaakt over de koppeling tussen beide partijen. Ook wordt er een 'overeenkomst van opdracht' opgesteld door DOT Gastouderbureau. In deze overeenkomst staan alle aspecten van de opvang beschreven. Het gastouderbureau zorgt voor de schriftelijke vastlegging van de afspraken en met name opvangtijden, ziekte, vakantie, verlof, absentie en wijze van betalen. Ook wordt er gesproken over de protocollen met betrekking tot verzekering, medicijngebruik en vervoersveiligheid.

Mocht er geen geschikte gastouder in het bestand aanwezig zijn, dan zal DOT Gastouderbureau actief op zoek gaan naar een gastouder. Het kan ook zijn dat de ouders zelf al een geschikte gastouder op het oog heeft. DOT zal dan uitvoerig onderzoeken of de gastouder aan de gestelde criteria voldoet, indien dit zo is, dan zal DOT Gastouderbureau een koppeling tot stand brengen.

Kassiersfunctie

De Wet Kinderopvang verplicht dat DOT Gastouderbureau een kassierfunctie hanteert. Dit houdt in dat alle betalingen die bestemd zijn voor de gastouder, moeten worden uitbetaald door het

gastouderbureau. De vraagouder mag de gastouder niet direct betalen, ook mag de kinderopvangtoeslag niet direct over worden gemaakt op de rekening van de gastouder. De vraagouder dient de factuur die DOT stuurt, in zijn geheel te betalen op de aangewezen rekening van DOT Gastouderbureau. Op de factuur staan de uren van de kinderen met bijbehorende service kosten van DOT gastouderbureau en vergoeding van de gastouder apart gespecificeerd. DOT gastouderbureau zorgt er voor dat de vergoeding van de gastouder binnen 5 dagen op de rekening van de gastouder staat.

Vier Pedagogische Competenties

DOT Gastouderbureau gaat uit van vier pedagogische competenties die een gastouder moet kunnen bieden aan het kind:

- 1) Emotionele veiligheid
- 2) Ontwikkeling van Persoonlijke competenties
- 3) Ontwikkeling van Sociale Competenties
- 4) Overdracht van normen en waarden

Deze competenties gelden voor alle kinderen in de leeftijd van nul tot en met het einde van de basisschoolleeftijd.

Emotionele veiligheid

Een kind welk zich veilig voelt, zal zich goed voelen en de energie hebben om zich te ontwikkelen en te leren. Het zal zich niet schamen om iets fout te doen, en van zijn fouten te leren. Om de emotionele veiligheid te waarborgen zijn een drietal aspecten onmisbaar: vertrouwen, duidelijkheid en verzorging en veiligheid

Vertrouwen

Het vertrouwen van een kind win je niet zomaar. Hier gaat een proces aan vooraf. Het is niet te verwachten van een kind dat deze wanneer voor het eerst in aanraking komt de gastouder, meteen op zijn gemak gaat spelen en de ouder naar het werk kan. Hiervoor is er een wenperiode ingesteld. In overleg met de ouders en gastouder wordt bepaald wanneer en voor hoe lang deze wenperiode duurt. Hierbij wordt aandachtig gekeken naar het kind, en wordt de periode hierop aangepast. Wanneer deze wenperiode voorbij is, wordt deze geëvalueerd tijdens een evaluatiegesprek tussen de ouders en gastouder. Zo nodig kan de wenperiode worden verlengt. Na de wenperiode is het essentieel dat het kind het beginnende vertrouwen in de gastouder behoudt. Tijdens de opvang moet het kind zich vrij voelen om zijn emoties zoals verdriet, boosheid, angst en blijdschap aan de gastouder te kunnen tonen en met de gastouder te delen, zonder dat het zich hierin anders voelt dan in zijn eigen huiselijke omgeving. Doordat de kinderen worden opgevangen door een vertrouwd gezicht, zullen de kinderen zich gaan binden aan de gastouder. Binding is belangrijk voor het ontwikkelen van de emotionele veiligheid doordat het kind zich veilig voelt om zijn emoties te uiten, getroost te worden wanneer het troost nodig heeft. Het vertrouwen moet ook worden opgebouwd tussen gastouder en vraagouder. Immers in de opvang van kinderen een kwestie van vertrouwen, en deze basis moet solide zijn.

Duidelijkheid

Jonge kinderen hebben een enorme drang om de wereld om hun heen te ontdekken. En dat is maar goed ook want zonder die drang zou een kind zich niet goed ontwikkelen. De drang de wereld te ontdekken, stimuleert het kind te gaan zitten, kruipen, lopen, praten en sociale contacten aan te

gaan. Deze behoefte om de wereld om zich heen te ontdekken vraagt van de gastouders naast aanmoediging ook begeleiding en begrenzing. Voor de veiligheid van het kind, maar ook om het kind de basisregels van de sociale omgang bij te brengen, om normen en waarde aan te leren en om het kind te leren ook rekening te houden met de gevoelens en wensen van anderen. Een kind heeft regels nodig. Regels bieden een kind houvast, duidelijkheid en hierdoor ook veiligheid, omdat het kind weet wat er van hem of haar verwacht wordt, maar het kind ook weet wat het van de gastouder kan verwachten. En deze duidelijkheid en veiligheid helpen het kind weer om het zelfvertrouwen op te bouwen.

Door het bieden van structuur op de dag dat het opvangkind er is, is een onderdeel van het bieden van veiligheid. De gastouder houdt zich een vast dagritme zodat het kind weet waar hij of zij aan toe is. Er zijn vaste speel-, eet- en slaap momenten, dit zorgt naast een veilig gevoel ook rust bij het kind. Bijvoorbeeld: voor het middag slaapje krijgt een kind altijd een bekertje warme melk, de gastouder zorgt er dan voor dat dit dan altijd zo is. Een kind weet op deze manier dat ze op de gastouder kunnen bouwen en vertrouwen.

Verzorging en veiligheid

Als een kind goed verzorgd is en in een verzorgde omgeving is, voelt het zich prettig. Alleen als een kind zich veilig en prettig voelt en als het zich goed verzorgd voelt, kan het zich goed ontwikkelen. Heeft bijvoorbeeld een baby een vieze luier of is hij moe, dan heeft dat invloed op hoe hij zich voelt, op hoe hij speelt en hoe hij rust. Een goede verzorging is dus niet alleen belangrijk voor de hygiëne en gezondheid, maar ook voor de ontwikkeling.

Het kind heeft recht op voldoende en verantwoorde voeding en drinken (zie bijlage 2 voor de 'Schijf van Vijf'), rust, lichamelijke verzorging, beweging en frisse lucht.

Vraagouder en gastouder maken onderling afspraken over allerlei onderdelen van de verzorging zoals:

- Voeding (hoe vaak, welke voeding)
- Zindelijkheid (zoveel als mogelijk dezelfde methode als thuis)
- Slapen (slaapritueel, zorg voor voldoende rust, ieder zijn eigen geschikte bed)
- Ziekte (wat doet de gastouder wanneer het kind ziek wordt)
- Hygiëne (ouders nemen bijvoorbeeld voor het kind een eigen speen, fles en reservekleding mee)
- Buiten spelen (mag het kind bijvoorbeeld klimmen op het klimrek, spelen in de zandbak)

Bij de gastouder thuis is het van groot belang dat de kinderen veilig kunnen spelen, en de gastouder haar opvang omgeving veilig is. Dit wordt onder andere gewaarborgd doordat er jaarlijks een risico inventarisatie wordt uitgevoerd op de plek van opvang, maar ook doordat de gastouder een cursus EHBO voor kinderen heeft gevolgd. Bij de risico inventarisatie wordt gelet op de veiligheid van de opvang omgeving; zijn bijvoorbeeld de schoonmaakmiddelen goed opgeborgen, voldoen de bedjes aan de wettelijke eisen, hangen er voldoende goed werkende rookmelders en blusdeken. Tijdens de risico inventarisatie worden de mogelijk aanwezige risico's in kaart gebracht. Vervolgens moeten er maatregelen worden getroffen om deze risico's te verminderen of weg te nemen.

Tijdens de cursus EHBO voor kinderen leert de gastouder hoe te handelen in een situatie waarbij er iets is voorgevallen met het kind. Zoals bijvoorbeeld, hoe verbind je een snee in de vinger, wat moet je doen wanneer een kindje dreigt te stikken. Deze cursus is verplicht, en wordt elk jaar herhaald zodat de gastouder op de hoogte blijft van de laatste ontwikkelingen op gebied van eerste hulp bij ongelukken en de geleerde eerste hulp verlening vers in het geheugen blijft.

De opvang omgeving is veilig, hierdoor kunnen de kinderen vrijwel ongestoord spelen, zonder dat er steeds gewaarschuwd hoeft te worden om gevaarlijke situaties te voorkomen. Hierdoor zal het kind zich zekerder gaan voelen, en lekker kunnen spelen. Op deze manier is de gastouder continue aanwezig, zonder het kind te hoeven storen in zijn spel. Zo ontwikkeld het kind ook eigen initiatieven en kan het vertrouwen in zijn of haar eigen kunnen. De opvanglocatie is tevens zodanig ingericht dat er voldoende ruimte en rust is voor slapen, eten en spelen van de kinderen afgestemd op het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen. De ruimte waar de kinderen verblijven, ook de buitenruimte indien aanwezig, moet voldoen aan de gangbare normen van hygiëne en veiligheid. DOT gastouderbureau hecht er veel waarde aan dat de ruimte van de opvanglocatie, binnen en buiten, voldoet aan een hoge kwaliteit van opvang en beoordeeld of de ruimte voldoet aan de eisen die DOT stelt. Dit betekent dat het kan voorkomen dat er minder kinderen opgevangen mogen worden dan het aantal die de wet kinderopvang aanhoudt.

Hoe waarborgt de gastouder emotionele veiligheid

- Door de basisbehoeften over te nemen, zoals eten, drinken, knuffelen en troosten, kan de gastouder al een sfeer van veiligheid en vertrouwen neerzetten. Tijdens de wenperiode wordt er veel aandacht besteed aan deze basisbehoeften, zodat het kind goed vertrouwd kan worden met de gastouder.
- Wanneer een kind wordt gebracht naar de gastouder, wordt het kind uitgebreid ontvangen samen met de ouder. Op deze manier voelt het kind zich welkom.
- De gastouder knuffelt het kind, met name de baby's veel. Kinderen hebben behoefte aan lichamelijke aandacht. Natuurlijk wordt er wel in de gaten gehouden of het kind wel behoeftes heeft aan lichamelijk contact.
- Het kind krijgt de ruimte om zichzelf te zijn en om emoties te laten zien. De gastouder reageert op de emoties van het kind, zodat het kind weet dat het serieus genomen wordt en wordt geaccepteerd. Het kind leert op deze manier emoties de uiten die voor een andere acceptabel is.
- De gastouder heeft een duidelijke structuur op een dag zodat het kind weet wat het kan verwachten. Voor het kind wordt de daginvulling en regels duidelijk uitgelegd, zodat hij weet waar hij aan toe is.
- De ruimte waarin de opvang plaats vindt, moet kindvriendelijk zijn. De gastouder zorgt voor een veilige omgeving met hulp en op te volgen advies van het gastouderbureau. Er moet ook voldoende spelmaterialia aanwezig zijn, afgestemd op de leeftijd van de kinderen (zie bijlage 1).
- De gastouder zorg voor de fysieke veiligheid (een veilige omgeving), en vanzelfsprekend veilig speelgoed. DOT Gastouderbureau controleert de opvanglocatie jaarlijks op veiligheid door een risico inventarisatie uit te voeren, met een terugkoppeling naar de gastouder toe.
- Om de kinderen een gevoel van veiligheid en vertrouwen te geven, biedt de gastouder duidelijkheid en structuur.
- De gastouder zorgt ervoor dat de kinderen minstens één keer per dag buiten een 'frisse neus' kunnen halen. Hierbij neemt de gastouder in gedachten dat het voor het kind behaaglijk moet zijn buiten. Tevens zorg de gastouder ervoor dat het kind voldoende is beschermd tegen de kou (sjaal om, handschoenen aan en muts op) en de zon (zonnebrand crème, beschermende kleding, zonnepetjes ed.). Zie protocol buitenspelen, bijlage 3.
- De gastouder evalueert zo nodig (minstens 1 keer per half jaar) met de vraagouder over de voortgang, behoeftes en ontwikkeling van het kind en stemming handelingswijzen met elkaar af.
- Op de opvanglocatie worden alleen huisdieren in de omgeving van de gastkinderen toegestaan indien de ouders toestemming hebben gegeven.

- Volwassenen zoals vrijwilligers en stagiaires worden alleen toegelaten op de opvanglocatie na duidelijk afspraken te maken met DOT Gastouderbureau (o.a. indienen van Verklaring Omtrent het Gedrag, kennismakingsgesprekken en persoonlijke beoordeling door DOT).
- Aan alle inwonende volwassen gezinsleden die aanwezig zijn op de opvanglocatie, wordt geëist dat zij een Verklaring Omtrent het Gedrag overleggen aan DOT Gastouderbureau. Van deze volwassen huisgenoten wordt verwacht dat zij zoveel als mogelijk niet tijdens de opvang op de opvanglocatie aanwezig zijn.

Voorbeeld:

Broertjes Lorenzo (3), en Dylan, (1,5), gaan elke maandag, dinsdag en vrijdag naar gastouder Annie. Gastouder Annie verzorg de opvang bij haar thuis, voornamelijk in de woonkamer. Deze heeft ze zodanig ingericht dat de kinderen veilig kunnen spelen. Voordat de kinderen 's ochtends binnenkomen heeft Annie al wat 'rustig' speelgoed klaar gelegd. Deze keer is het de treinbaan op het speelkleed. Wanneer Lorenzo dit ziet, zwaait hij naar mamma, loopt hij naar de treinbaan toe en gaat meteen spelen. Dylan is pas 1,5 en heeft wat moeite met afscheid nemen. Gastouder Annie ziet dit, en neemt Dylan mee naar de treinbaan, na een kusje te hebben gegeven aan zijn moeder. Omdat zijn broertje Lorenzo hier ook al mee speelt, vindt Dylan het makkelijker om afscheid te nemen van zijn mamma en gaat vervolgens nog even met Annie erbij, met de treinbaan spelen. Wanneer Dylan helemaal op zijn gemak is, laat de gastouder Lorenzo en Dylan samen spelen. Omdat het pas 08:00 's ochtends is, maakt Annie nog even een broodje voor de broertjes als ontbijt. Rond 09:30 komen er nog twee kindjes, en kunnen ze dan gezamenlijk fruit gaan eten.

Ontwikkelen van Persoonlijke Competenties

Wat verstaan we onder het ontwikkelen persoonlijke competenties? Een mooie definitie is: Ontwikkeling van persoonlijke competentie is het bevorderen van persoonskenmerken zoals flexibiliteit, creativiteit, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, veerkracht en probleemoplossend vermogen. Hierdoor zijn kinderen in staat om allerlei problemen goed aan te pakken en zich goed aan te passen aan (veranderende) situaties. Dit klinkt erg ingewikkeld voor kinderen om te doen, maar eigenlijk gaat dit vanzelf met behulp van de ouders en andere volwassenen om het kind heen, en in dit geval dus ook de gastouder. Het is voor de gastouder belangrijk om de kinderen te stimuleren, om zich deze eigenschappen eigen te maken. Hierbij moet de gastouder er rekening mee houden dat elk kind zich op zijn eigen tempo en manier ontwikkelt; niet ieder kind is hetzelfde. Ook gaat de ontwikkeling op het ene gebied sneller dan op een ander gebied; dit maakt een kind uniek en bijzonder. Hierin kunnen gastouder en ouders elkaar goed ondersteunen. De kinderen zullen ook een groot deel van deze ontwikkeling zelf doen, door te zien en na te doen, kunnen ze al heel veel leren. De gastouder heeft hierin een voorbeeldfunctie. DOT Gastouderbureau verwacht de gastouder dat zij enige kennis en ervaring hebben met de verschillende ontwikkelingsfasen van een kind.

Er zijn verschillende ontwikkelingen die een kind doormaakt om de persoonlijke competenties eigen te maken. De ontwikkelingsgebieden kunnen worden onderverdeeld in:

- Lichamelijke ontwikkeling
- Sociaal- emotionele ontwikkeling
- Verstandelijke ontwikkeling
- Taal- cognitieve ontwikkeling
- Identiteit en zelfredzaamheid
- Creatieve ontwikkeling
- Sexuele ontwikkeling

Deze ontwikkelingsgebieden verlopen per leeftijd verschillend. Wij beschrijven deze in de ontwikkeling van nul tot vier en van vier tot dertien jaar oud. Een kind van rond de dertien jaar gaat doorgaans naar de middelbare school en wordt niet meer opgevangen door een gastouder.

De ontwikkeling van nul tot vier jaar

Lichamelijke ontwikkeling

Een baby heeft vanaf de geboorte reflexen. Bijvoorbeeld: als je je vinger in het handje van een jonge baby legt grijpt het kindje je vinger vast. Na een paar weken worden deze reflexen minder. Reflexen zijn onbewuste bewegingen, na een paar weken komen daar bewuste bewegingen voor in de plaats.

Een peuter kan al zitten, staan en lopen. De grove motoriek is erg toegenomen. De fijne motoriek gaat ook beter, maar moet nog wel verder ontwikkeld worden. Het samenspel tussen de spieren en zintuigen is ook nog niet helemaal ontwikkeld; een voorbeeld daarvan is dat een peuter vaak mis grijpt.

Sociale/emotionele ontwikkeling

Het is belangrijk dat er een hechtingsrelatie ontstaat tussen de baby en de verzorger. Die 'hechting' zal ontstaan als de verzorger betrouwbaar is, continuïteit biedt en responsief is. Door deze dingen te doen biedt de verzorger veiligheid. De hechting moet dus van 2 kanten komen.

Een peuter ontdekt dat hij macht heeft over de wereld, hij zegt vaak 'nee' en wil veel dingen niet. Hier begint het zelfbewustzijn door te breken. Deze fase wordt ook wel de fase van het egocentrisme genoemd, omdat het kind alleen nog maar kan redeneren vanuit zijn net ontdekte 'ik'. Een peuter vindt het leuk om alleen te spelen. En als er een ander kind bij is, spelen ze niet met elkaar, maar naast elkaar. Ze moeten nog leren om samen te spelen. Op emotioneel gebied is een peuter soms wel bang. Bang dat de ouders niet meer van hem houden als hij zo koppig is. Maar ook is een peuter trots op zijn eigen prestaties.

Taal- en Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling begint al voor de geboorte; de baby reageert op geluiden van buitenaf.

- De zintuigen zijn erg belangrijk bij deze ontwikkeling; ruiken, proeven, tasten, horen en zien.
- Een baby leert begrijpen door te naar dingen te grijpen.
- Bij een baby is er geen ik-besef en ook geen lichaams-besef.

Als een baby nog niet kan praten, communiceert het door:

- Oogcontact
- gezichtuitdrukking, gelaatsmimiek
- lichaamstaal

Een baby leert door middel van 3 manieren:

- Ervaren
- Herhalen
- Imiteren (nadoen)

Een peuter gaat steeds meer praten. Door veel te praten met een peuter verloopt de uitbreiding van de woordenschat sneller. Een peuter leert het meest als iemand actief reageert op wat ze zeggen, bijvoorbeeld door een vraag, bevestiging of een compliment. Peuters weten nog niet goed wat nu fantasie is en wat de werkelijkheid, het loopt nog door elkaar heen. De magische wereld van een kind. Een peuter denkt animistisch; levenloze dingen krijgen menselijke eigenschappen. Een peuter weet nog niet wat het gevolg is als je iets doet, of wat een oorzaak ergens van kan zijn. Een geweten

is er nog niet bij een peuter. Zijn zelfbeheersing hangt af van de goedkeuring of afkeuring van zijn ouders. Een peuter denkt: als de ouders er even niet zijn dan gelden ook niet hun normen.

Identiteit en zelfredzaamheid

Het ontwikkelen van een 'eigen ik' is zeer belangrijk in de ontwikkeling van een kind. Het kind moet weten dat het bijzonder en speciaal is. Elk kind is uniek en is net even iets anders dan de andere kinderen. Kinderen willen graag dingen zelf doen, of een taak hebben, wanneer het ze lukt om deze taak uit te voeren, geeft het ze zelfvertrouwen. Het is belangrijk voor de gastouder om het kind hierin te ondersteunen en het kind te begeleiden naar zelfstandigheid. Door het kind positief te benaderen en actief te stimuleren krijgen ze steeds meer zelfvertrouwen.

Creatieve ontwikkeling

Het mooie aan een kindergeest is dat deze nog geen conventies kent. Dat iets op een bepaalde manier 'behoort' te zijn, komt doorgaans niet in ze op. Ook hebben ze een natuurlijke drang om te onderzoeken en te experimenteren. Voor een kind is immers alles nog nieuw. Kinderen zijn daardoor erg ontvankelijk voor creativiteit.

Stimuleren van creativiteit

Hoe kun je die creativiteit nu stimuleren? Misschien is dat niet de juiste vraag om te stellen. Net zoals je het leren lopen in principe niet hoeft te stimuleren, hoeft dat ook niet bij creativiteit. Wel moet er de mogelijkheid geschapen worden om creatief bezig te zijn. Een betere vraag is dus hoe je de juiste randvoorwaarden schept voor je kind om zich creatief te kunnen ontwikkelen.

- Ruimte voor experimenteren en ontdekken

Geef het kind de ruimte om zelf te ontdekken en te experimenteren. Dit kan op veel manieren. Bijvoorbeeld door het weren van voorgekauwd speelgoed. Bij veel speelgoed is het 'de bedoeling' dat het kind er op een bepaalde manier mee speelt. Wanneer je als ouder ook nog je kind steeds wijst op deze 'bedoeling', werk je experiment en onderzoek tegen. Ook werk je op die manier conventie-denken in de hand. Het kind de vrijheid geven om zintuiglijk te experimenteren is belangrijk. Er gebeurt niets ernstigs wanneer een baby over het gras mag rollen zonder speelkleed of een hap zand binnenkrijgt op het strand.

- Ruimte voor vrij denken

Je hoeft niet onnodig conventies op te leggen aan het kind. Een kind dat een boom nadoet hoeft niet stil te staan. Gras dat getekend wordt, hoeft niet groen te zijn. Sowieso hoeft iets dat gemaakt wordt niet per se iets voor te stellen. De beleving van het materiaal is leerzamer dan het resultaat van het proces. Je kunt activiteiten verzinnen die ingaan op een of twee van de drie aspecten van een creatief proces. Het belangrijkste is dat de invulling van het kind door fantasie of (materieel) experiment niet geremd wordt.

Een andere benadering van creativiteit is "Probleemoplossend denken en handelen": het oplossen van (kinder) vraagstukken. Verder kan gedacht worden aan vindingrijk zijn en het kunnen uiten van gevoelens en emoties.

Seksuele ontwikkeling

Seksualiteit bestaat nog niet bij een baby. Een baby heeft wel behoefte aan intimiteit; het beleven van lust. Dat baby's lust beleven is sterk gekoppeld aan de mond; zuigen, sabbelen en bijten. Dit noemen ze daarom ook wel de orale fase.

Op het gebied van de seksuele ontwikkeling bij de peuter gaat het nu over: zindelijk worden. Een peuter moet leren om op tijd naar de wc te gaan. Deze fase wordt wel de anale fase genoemd, omdat de peuter zijn ontlasting kan laten gaan.

De ontwikkeling van vier tot dertien jaar

Lichamelijke ontwikkeling

Bij een kleuter zijn de grove en fijne motoriek goed ontwikkeld. Ze kunnen hun lichaam goed beheersen. Ze leren een koprol maken, maar ook tekenen en veters strikken. Ook het lichaam zelf verandert, het mollige dat het kind in de peutertijd had, verdwijnt.

Later in deze fase heeft een kind een goed gebouwd lichaam, de verhoudingen & de coördinatie zijn ook goed. Bij de sportieve kant is het uithoudingsvermogen ook erg goed.

Er is wel veel verschil tussen jongens en meisjes. Jongens worden sterker en hebben een groter uithoudingsvermogen. Vanaf een jaar of tien, elf worden de meisjes groter dan de jongens, want dan hebben ze zitten in ze in een groeispruit. De jongens hebben pas later een groeispruit.

Sociale/emotionele ontwikkeling

Peuters spelen vaak naast elkaar, als het kleuters worden gaan ze meer mét elkaar spelen. De kleuter betreft anderen in zijn spel, daardoor kunnen ze 'rollenspel' spelen. Ze verdelen de taken en ze vertellen elkaar wat ze moeten zeggen.

Een kleuter wil graag anderen helpen, dingen met anderen delen en met anderen mee leven. Maar als er dan een meningsverschil is, komt er vaak ruzie of willen de kinderen niet meer mee doen met het spel.

Een kleuter is bezig om groot te worden, het kind wil niet huilen als iets tegenzit of als hij zich pijn heeft gedaan. Het kind wil zelfstandig worden, maar als het kind dan heel verdrietig is, dan vinden ze het toch wel fijn om even bij iemand op schoot te kruipen.

Op emotioneel gebied zie je een toenemende zelfstandigheid. Toch is het schoolkind nog wel erg kwetsbaar. Als een kind net even anders is dan de meeste kinderen wordt het kind vaak gepest. Bijvoorbeeld als een kind een vreemde naam heeft, wat dikker is of rare kleren aan heeft. Als kinderen vaak gepest worden kunnen ze zich vaak ook niet goed weren.

Veerkracht is: het vermogen om flexibel en volhardend te reageren met name in probleemsituaties. Een kind dat veel veerkracht heeft kan moeilijke situaties beter aan dan een kind met weinig veerkracht.

Zelfvertrouwen: de kinderen denken dat ze de situatie zelf wel kunnen oplossen.

Vertrouwen in anderen: de kinderen verwachten hulp van anderen om een situatie op te lossen.

Schoolkinderen vinden het plezierig om samen te spelen, ze kunnen ook goed samenwerken. Ook zijn de kinderen vaak gericht op hetzelfde geslacht. Meisjes hebben behoefte aan vriendinnetjes van hun eigen leeftijdsgroep. En dat is bij jongetjes net zo, ze willen graag spelen met jongetjes van hun leeftijdsgroep.

Taal- en Cognitieve ontwikkeling

Een kleuter denkt prelogisch, dat is een ontwikkelingsfase vóór het logische denken. Een kleuter denkt er niet over na dat als hij iets doet, wat dan het gevolg is. Ook denkt een kleuter animistisch, dat is dat kinderen van iets dood iets levends maken. Een voorbeeld: een paar stoeltjes achter

elkaar: dat is een trein. Bij een kleuter begint de vorming van het geweten. De kleuters kennen het verschil tussen goed en kwaad.

Een schoolkind gaat steeds realistischer denken, ze weten steeds beter wat wel waar is en wat niet waar is. Een schoolkind kan steeds beter logische verbanden leggen(logisch denken). Schoolkinderen denken over dingen die niet direct waarneembaar zijn en die je ook niet echt ervaart(abstract denken). Ook gaat een kind meer over de toekomst nadenken.

Seksuele ontwikkeling

Kleuters weten dat ze een jongetje of een meisje zijn, want een jongetje heeft een piemeltje en een meisje niet. Ook zien ze (door ouders/verzorgers) wat echt 'mannengedrag' en wat 'vrouwengedrag' is. Deze fase wordt ook wel 'genitale fase' genoemd.

Bij schoolkinderen is seksualiteit is niet zo belangrijk in deze fase. De schoolkinderen richten zich meer op relaties met andere kinderen. Ook zijn ze erg leergierig dus is erg geen tijd voor de lust van het lichaam. Seksuele gevoelens zijn er nog niet bij schoolkinderen. Als de kinderen bijna naar de middelbare school gaan en de puberteit er aan komt, komen de seksuele gevoelens meer naar boven.

Hoe waarborgt de gastouder de ontwikkeling van Persoonlijke Competentie

- Vooral bij jonge kinderen is het bieden van ruimte voor spel en onderzoek belangrijk. Zij moeten de gelegenheid, ruimte en uitdaging krijgen voor motorisch spel omdat bewegen voor hen een belangrijke bron is voor competentie-ervaringen. Het kind moet gelegenheid hebben om kunnen klauteren, kruipen en springen. Het speelgoed van de gastouder is op de ontwikkeling en ontplooiing van de lichamelijke mogelijkheden van het kind afgestemd. De omgeving moet uitdagend en stimulerend zijn die tegemoetkomt aan het verlangen van het kind om op verkenning te gaan, nieuwe dingen te ontdekken en zich de wereld eigen te maken.
- De zelfstandigheid van het kind stimuleren door het kind zelf te laten kiezen welke activiteiten ze wil doen. De gastouder houdt hierbij wel in de gaten of de zelfgekozen activiteit past binnen de eigen mogelijkheden van het kind. Belangrijk is dat het kind ook alleen leert spelen, of iets samen met de andere kinderen doet. Ook kan de gastouder kan samen met het kind spelletjes of andere activiteiten doen.
- Leren het kind rekening te houden met anderen, delen en grenzen te accepteren bijvoorbeeld door spelen in een groep.
- Zelfredzaamheid stimuleren door goed te bekijken wat het kind al zelf kan en waar eventueel nog hulp voor nodig is. Dit vergroot en stimuleert de zelfredzaamheid van het kind. Het ene kind is meer gemakzuchtig dan het andere kind en het is aan de gastouder in te schatten hoeverre zij het kind stimuleert het toch zelf te doen. Een kind moet ook leren dat het soms ook moeite kost, iets voor elkaar te krijgen. Dit vergroot het doorzettingsvermogen, en zorgt ervoor, dat het kind bijzonder trots is wanneer het (grotendeels) toch gelukt is.
- De gastouder besteedt aandacht aan de ontwikkeling van motoriek, spraak- en taalontwikkeling, de verstandelijke ontwikkeling en creativiteit. Het stimuleren van de verstandelijke ontwikkeling van het kind door middel van spel, bijvoorbeeld door te puzzelen, spelen met blokken en het benoemen van vormen en kleuren. Voor ontwikkeling

van de fijne motoriek kan de gastouder kleuren of prikken met een prikplaat. Voor de ontwikkeling van grove motoriek is voldoende beweging belangrijk, zoals staan zitten lopen klimmen, klauteren. Bij het wandelen zal de gastouder uitleg geven over wat het kind ziet en meemaakt. De taalontwikkeling wordt bevorderd door met het kind veel te praten, te lezen en te zingen.

- Het spelmateriaal moet aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind. (zie bijlage 1 voor speelgoedlijst) Speelgoed dat te ingewikkeld is zorgt voor frustratie, terwijl speelgoed dat niet uitdagend genoeg is, niet interessant is en het kind niet zal stimuleren in zijn ontwikkeling. Ook opdrachten en taakjes die bij het niveau van het kind passen, zullen het kind stimuleren in zijn ontwikkeling. Vaak komen in omgang en spel meerdere aspecten van ontwikkeling aan bod.
- Door het zelfvertrouwen van het kind te stimuleren door een positieve reactie te geven als een kind ergens goed zijn best voor doet.
- Het aanbieden van verschillende materialen en wisselende activiteiten door de gastouder stimuleert de creativiteit van de kinderen. Tevens laat ze de kinderen zelf bedenken wat ze willen doen. Maar creativiteit is niet alleen het bedenken van een activiteit of knutselwerk, ook het oplossen van een “probleemsituatie” bijvoorbeeld verving.

Voorbeelden:

Voorbeeld: Bij het aankleden stimuleert de gastouder het jonge kind door het zelf bijvoorbeeld jas of schoentjes aan te laten trekken. De gastouder zegt bijvoorbeeld :”Pak je jas maar”. De peuter probeert de jas aan te trekken. Lukt dit niet meteen dan helpt de gastouder de peuter door te zeggen: “Steek je arm hier maar in je jas”. De peuter is zichtbaar trots dat ze nu zelf de jas heeft aangedaan.

Henk (3 jaar) pakt een houten puzzeltje uit de kast en loopt hiermee naar de gastouder. Deze neemt haar op schoot. Fleur (2 jaar) haalt de puzzelstukjes uit de puzzel en de gastouder pakt de stukjes aan en benoemt ze. Samen hebben ze hier plezier in. De gastouder zegt: “Kijk het hondje moet hierin”. Fleur haalt het stukje er weer uit en laat het de gastouder herhalen. Dan pakt de gastouder het eendje en zegt: “Probeer jij het zelf maar eens, waar moet het eendje in?”

Ontwikkelen van Sociale Competenties

We spreken in het algemeen van een geslaagde sociale ontwikkeling als kinderen goed met andere kinderen omgaan (samen spelen, samen werken en samen delen) en in staat zijn alledaagse bij de leeftijd passende problemen (lastige situaties en conflicten) op te lossen. Deze vaardigheden noemen we ook wel sociale competentie. Een gastouder leert een kind spelenderwijs om hier zijn weg in te vinden. Tevens door het gewenst gedrag positief te stimuleren, leert het kind zich sociaal te gedragen. De emoties die het kind uit, zoals boosheid, verdriet, drift of jaloezie zijn emoties die je als gastouder serieus moet nemen. Door met het kind te praten over zijn emoties, op het kind toepasselijk niveau, leert hij of zij dat het veilig is om zulke gevoelens te hebben. Als gastouder kun je deze in goede banen leiden.

Hoe waarborgt de gastouder de ontwikkeling van Sociale Competentie

- De gastouder stimuleert de kinderen om samen te spelen en delen. Dit gebeurt de hele dag, de kinderen zijn de hele dag aanwezig. De gastouder zet zich hier actief voor in, door te benoemen wat goed en minder goed gaat, zo leert het kind met de andere kinderen om te gaan.
- Voor het kind is het belangrijk dat het altijd zijn eigen verhaal kan vertellen. De gastouder let hierop.
- Naast het samen spelen, is samen opruimen ook belangrijk. Dit leert de kinderen dat spullen belangrijk zijn, ook spullen van anderen.
- Kinderen moeten plezier met elkaar om kunnen gaan, door af en toe een aai over de bol te geven en samen met de kinderen plezier te hebben kunnen de kinderen leren om met elkaar op een positieve manier om te gaan.
- Leren kinderen over 'nemen en geven' en hoe ze conflicten kunnen oplossen. Ook ruzie maken, is sociaal gedrag. De gastouder probeert niet altijd meteen in te grijpen, maar de kinderen het zelf laten oplossen. Het kind mag best even boos zijn. Probeer als gastouder zoveel mogelijk buiten de ruzie te blijven. Zet de kinderen even uit elkaar wanneer ze elkaar pijn proberen te doen, maar laat ze indien mogelijk (heel jonge kinderen kunnen dit natuurlijk nog niet) de ruzie zelf samen (onder toezicht en eventuele begeleiding van de gastouder) oplossen. Kinderen kunnen dit vaak beter dan wordt gedacht.
De gastouder is een luisterend oor voor de beide partijen, de partijen moeten beiden hun verhaal kwijt kunnen. De gastouder zorgt ervoor de partijen het weer goed maken en weer verder samen kunnen (spelen).
- De gastouder stelt duidelijke regels op. Dit in overleg met de wat oudere gastkinderen. De regels zijn duidelijk voor iedereen. Mocht het kind zich niet aan de regels houden, en er echt een potje van maken, dan kan het kind even apart worden gezet, en worden uitgesloten van het sociale gebeuren.
- Het verkennen van andere culturen stimuleren door middel van boeken, spelletjes, gerechten, feesten etc.

Voorbeeld:

Ankie (4) gaat sinds een week naar de basisschool en voelt zich al erg groot. Wanneer zij met de gastouder en nog drie kindjes (2, 3, en 5) na schooltijd naar het speelpleintje van Ankie's school gaan, zegt Ankie dat alleen zij daar mag spelen omdat het haar schoolplein is. Wanneer 1 van de andere kinderen toch op het klimrek gaan klimmen, loopt Ankie naar hem toe en wordt boos: "dit is mijn klimrek, hier mag jij niet op!". De gastouder loopt naar de twee toe, en vraagt wat er aan de hand is. Ankie vindt dat het klimrek van haar alleen is omdat het haar school is. De gastouder luistert naar Ankie, en legt vervolgens uit dat iedereen op dit schoolplein mag spelen, ook al is het de school waar Ankie naartoe gaat. Ze snapt dat het voor haar vreemd is dat andere kindjes hier ook spelen, maar dat het best mag. Ankie lijkt het wel te snappen. De gastouder zegt vervolgens dat ze het wel even goed moet maken met hem 'zeg maar even sorry'. Ankie zegt sorry en geeft er nog een dikke knuffel bij. Vervolgens spelen ze samen verder op het schoolplein.

Normen en waarden

Waarden zijn opvattingen die voor een grote groep mensen belangrijk zijn en de omgang met elkaar bevorderen. Ze vertellen ons wat wel of niet belangrijk is in het leven, wat wel of niet wenselijk is en wat wel of niet goed is. Als meest belangrijke normen en waarden worden gezien: eerlijk zijn, medeleven hebben, afspraken nakomen, respect voor anderen hebben, respect voor de normen en waarden van anderen hebben, respect voor het werk en de inspanning van anderen hebben. Normen zijn de geschreven en ongeschreven regels en afspraken die gebaseerd zijn op de waarden. Het kind komt steeds meer in aanraking met deze ongeschreven regels. Wanneer je opgroeit, leer je uiteenlopende regels. Maar andere dingen zijn moeilijker te omschrijven, je doet iets wel of niet omdat het zo hoort, omdat je gevoel het ingeeft.

Bijvoorbeeld wanneer er oudere mensen in de bus moeten staan en jij hebt een zitplaats, dan maak je voor die persoon plaats. Waarom? Omdat dat zo 'hoort'. Omdat je respect wilt tonen voor die persoon. Maar wat voor jou vanzelfsprekend is, hoeft niet voor een ander te gelden.

In Nederland leven we met veel verschillende culturen met verschillende achtergronden naast elkaar. Het kan dus voorkomen dat de normen en waarden van de gastouder, afwijken van de normen en waarden van de vraagouder. Dit kan voor verwarring bij het kind zorgen. Het is goed hier van tevoren met de vraagouders over te praten. Hierbij moet niet vergeten worden het ook te hebben over het vieren of het juist niet vieren van bijzondere dagen en feestdagen. Zo kun je beter inspelen op het gedrag van je kind en weet je ook waar het vandaan komt als hij zich ineens anders gedraagt. Het is goed om samen met de vraagouders een manier te vinden om zowel de gedachten van de ouders als jouw gedachten aan het kind mee te geven. Het is ook een leuke uitdaging om het kind kennis te laten maken met de andere cultuur en er een educatieve wending aan te geven.

De gastouder draagt bij aan het overdragen van de normen en waarden zoals ze in samenleving gelden. Ieder gastouder heeft omgangsregels; de manier waarop de gastouder wilt dat de kinderen met elkaar en met de gastouder om gaan. De gastouder vindt het belangrijk dat de kinderen elkaar respecteren en accepteren. Natuurlijk uit elk kind zijn gevoelens op zijn eigen manier, en hier zal de gastouder respect voor hebben. Echter, door grenzen aan te geven bij ongewenst gedrag, leren zij wat wel en niet geaccepteerd wordt door de samenleving. Bij de gastouder zullen (gedrag) regels gelden, zo weet het kind wat wel en niet toegestaan is.

Hoe waarborgt de gastouder de ontwikkeling van normen en waarden

- Voor het eigen maken van waarden en normen is het van belang dat kinderen kunnen leren van "dat wat hun wordt voorgeleefd". Met respect omgaan met elkaar, met de kinderen, met de levende natuur en materialen, staan daarbij voorop. De gastouders hebben hierin een voorbeeld functie. Bijvoorbeeld: bij het buiten spelen maak je geen levende beestjes dood en loop je niet door bloemenperkjes van iemand anders heen.
- De gastouder kan de kinderen helpen waarden en normen aan te leren door deze te verhelderen en uit te leggen wat je bedoelt. Het is belangrijk dat de kinderen leren om zich moreel verantwoord te gedragen, met respect naar anderen toe, daar hoort bij dat het wordt uitgelegd waarom ze dat doen.

- Het is belangrijk, dat er aandacht wordt besteed aan de waarden en normen van andere culturen. Door uitleg te geven over gewoonte en rituelen van andere (sub) culturen kan de gastouder het kind leren hiervoor open te staan en te respecteren.
- We kinderen leren omgaan met waarden en normen die thuis gelden, die op school gelden en die in de omgeving gelden en eventuele verschillen daartussen.
- De gastouder geeft het kind echte verantwoordelijkheden, zoals afspraken nakomen, hun eigen spullen opruimen, huiswerk maken. Hierbij helpt de gastouder het kind bewust te worden van hun eigen denken en handelen, met als achterliggend doel een groeiende zelfstandigheid, toenemend zelfvertrouwen en een zelfbewuste levenshouding.
- De gastouder beloont gewenst gedrag. Hierbij wordt benoemd wat het kind goed doet, het gaat niet om cadeautjes geven of het geven van snoep als beloning.
- De gastouder besteed aandacht aan (persoonlijke) feestdagen in overleg met de ouders. Een verjaardagsfeestje vieren is leuk, en tevens ook goed voor de persoonlijke ontwikkeling en waardering voor het kind.
- De gastouder evalueert en spreekt regelmatig, maar tenminste één keer per half jaar, met de vraagouders over normen en waarden.

Voorbeeld:

Jeroen (10) mag na schooltijd van de gastouder altijd nog even een kwartiertje spelen op het schoolplein, hier naar moet hij naar het huis van de gastouder toe. Omdat Jeroen weet dat deze regel geldt, doet hij dit altijd netjes en komt op tijd aan bij de gastouder. De Gastouder waardeert dit, en zegt ook altijd tegen hem dat ze erg blij is dat hij deze regel zo goed naleeft.

Lilly (6) en Karel (7) spelen samen met de poppen. Wanneer Lilly even met de pop van Karel wilt spelen, en Karel zegt nee, slaat Lilly hem. Karel moet daarvan erg huilen en gaat naar Gastouder Annie toe. Hij vertelt dat Lilly de pop van hem heeft afgepakt, en toen hij nee zei, ze hem erg hard sloeg. Lilly spreekt dit tegen en zegt dat ze alleen heeft geslagen en niet heeft afgepakt. Gastouder Annie legt uit dat je niet mag slaan, als je ergens mee wilt spelen waar iemand anders mee speelt moet je dit overleggen met elkaar. Ze legt ook uit tegen Karel, dan je niet mag jokken. Slaan mag niet, maar jokken ook niet.

DOT Gastouderbureau en de ouders

Samenwerking en evaluatie

Vanaf het moment dat de vraagouders contact opnemen met DOT Gastouderbureau om een bemiddeling tussen de ouders en gastouder mogelijk te maken, begint de samenwerking. Deze samenwerking blijft gedurende de hele opvang aanwezig. Tijdens het eerste contact moment vindt er een intake gesprek plaats waarbij de wensen, eisen en verwachtingen van de ouders wordt besproken, tevens komt het pedagogisch beleidsplan, en werkwijze van DOT Gastouderbureau aan bod. Wanneer DOT Gastouderbureau een geschikte gastouder heeft gevonden, vindt er een kennismakingsgesprek plaats tussen gastouder en vraagouder. Gedurende dit gesprek wordt het duidelijk of er tussen de gastouder en vraagouder een klik is, en of de opvang plaats kan gaan vinden. De wensen, zoals opvoed overtuigingen, van zowel gastouder als vraagouder worden besproken. Na een positief kennismakingsgesprek volgt het koppelingsgesprek op de opvanglocatie met de vraagouders en gastouders. Nadat de koppeling heeft plaatsgevonden, zal er zo nodig maar minimaal één keer per jaar een evaluatie gesprek plaats vinden met de vraagouders. In dit gesprek zal worden besproken of de opvang naar wens verlopen en of de afspraken zoals afgesproken in de overeenkomst van opdracht ook haalbaar blijken te zijn. Eventueel wordt de overeenkomst aangepast mocht dit nodig zijn. Tijdens het evaluatiegesprek wordt ook besproken of het kind zich thuis voelt bij de gastouder, of er voldoende afstemming is over de zorg en opvoeding van het kind. Het kan zijn dat er eventueel punten zijn die bijgesteld moeten worden, of nogmaals moeten worden besproken met de gastouder. Het evaluatie gesprek wordt genoteerd op het evaluatie formulier en wordt als uitgangspunt gebruik voor het volgende evaluatiemoment. Door de evaluatiegesprekken wordt inzichtelijk hoe de opvang verloopt en kan DOT gastouderbureau de hoge kwaliteit van de opvang waarborgen.

Evaluatie met gastouder

Er zal zo nodig, maar minimaal eenmaal per jaar een evaluatie gesprek plaats vinden tussen de gastouder en vraagouder. Dit gesprek is ervoor bedoeld om te bespreken of de opvang naar wens verloopt, of de gastouder aan alle verwachtingen voldoet of kan voldoen van de vraagouder. Tijdens dit gesprek zullen ook de vorderingen van het kind besproken worden. Behaald het kind alle competenties, heeft het kind het leuk bij de gastouder, voelt het kind zich om zijn gemak zijn enkele onderwerpen die besproken zullen worden. Ook de gastouder kan tijdens dit gesprek aangeven hoe zij de opvang vindt verlopen. Hierbij denkende bijvoorbeeld aan de breng- en haal momenten. Het evaluatiegesprek plannen de vraagouder en gastouder zelf op een voor hun geschikt moment. De gastouder en vraagouder geven zelf invulling aan dit gesprek, en geven een kopie van het verslag aan DOT Gastouderbureau.

Inspraak ouders

Voor DOT Gastouderbureau is het van belang dat de ouders actief meedenken over het opvang proces opvang van kind(eren). Wat kan er bijvoorbeeld beter, wat werkt goed maar kan worden uitgebreid. Inspraak van de ouders is fijn en draagt bij aan een hoger niveau van opvang. Inspraak kan op verschillende onderwerpen. Hierbij denkende aan het opleidingsaanbod voor de gastouders, de activiteiten die worden georganiseerd voor de ouders en gastouders. Ouders kunnen ook actief meedenken aan het pedagogisch beleidsplan en financiële aangelegenheden.

Het is verplicht vanuit de wet kinderopvang dat een gastouderbureau onder bepaalde voorwaarden en oudercommissie heeft ingesteld. De oudercommissie zal bestaan uit vraagouders die zijn aangesloten bij het gastouderbureau. Als vraagouders dat wensen kunnen zij deelnemen aan de oudercommissie.

De oudercommissie heeft adviesrecht over bijvoorbeeld het pedagogisch beleidsplan, veiligheid en over andere protocollen. De oudercommissie kan hier gevraagd, en ongevraagd advies over geven. Voor de oudercommissie geldt een reglement, hierin staat de taak van de oudercommissie omschreven.

Momenteel heeft DOT Gastouderbureau nog geen oudercommissie. Dit betekent echter niet dat de ouders geen inspraak hebben. DOT zal de ouders betrekken bij onderwerpen waarvoor advies recht geldt. Hierover zal DOT Gastouderbureau u regelmatig digitaal berichten.

Tijdens het intake gesprek zal gevraagd worden of u geïnteresseerd bent om deel te nemen in de oudercommissie. Mocht u als ouder interesse hebben in het deelnemen in de oudercommissie, dan hoort DOT dit graag.

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

DOT Gastouderbureau heeft de verantwoordelijkheid om effectief te reageren op signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld. Vanaf juli 2013 is het landelijk verplicht om volgens de vijf stappen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te handelen. In het kort houdt dit in:

1. Signalen in kaart brengen.
2. Overleggen met een collega en eventueel raadplegen van Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of Steunpunt Huiselijk Geweld.
3. Gesprek met ouders en betrokkenen.
4. Wegen van de ernst van de kindermishandeling of het huiselijk geweld.
5. Beslissen over hulp inschakelen of melden bij Veilig Thuis of Steunpunt Huiselijk Geweld.

Voor meer informatie verwijzen we naar het volledige document 'Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling' welke zich in de locatiemap bevindt.

DOT Gastouderbureau en de gastouders

De gastouder is verantwoordelijk voor de opvang van kinderen in een gezinssituatie: aan huis bij de kinderen of bij de gastouder thuis. Ze biedt de kinderen veiligheid warmte en respect en overlegt samen met de ouders over de opvoeding van het kind. Sommige aspecten zullen bij de gastouder anders zijn als bij de vraagouder, dit hoeft echter geen probleem op te leveren. Er zal tussen gastouder en ouder besproken worden hoe het beste met deze verschillen omgegaan kan worden. De kinderen zullen leren hier op een positieve manier mee om te gaan. Wederzijds respect en vertrouwen is hierin onverbiddelijk. De uiteindelijke verantwoordelijkheid berust echter altijd bij de ouder zelf.

De gastouder is verplicht om deel te nemen aan:

Evaluatiegesprek

Met de gastouder zal DOT regelmatig maar minmaal één maal per jaar een evaluatiegesprek worden gevoerd. Dit gesprek vindt plaats op de opvanglocatie. Tijdens dit gesprek zal uitvoerig worden besproken hoe de opvang verloopt. Of de gastouder aan alle wensen van de vraagouder en

gastouderbureau kan voldoen. Het evaluatie gesprek wordt genoteerd op het evaluatie formulier en wordt als uitgangspunt gebruikt voor het volgende evaluatiemoment.

Risico Inventarisatie

De opvanglocatie (ook bij de vraagouder thuis) zal jaarlijks in het bijzijn van de gastouder worden gecontroleerd op veiligheid door middel van een risico inventarisatie. Hierbij wordt gekeken of de woning / opvanglocatie (nog steeds) voldoet aan de wettelijke gestelde eisen voor gastouderopvang. Aan de hand van deze risico inventarisatie wordt een plan van aanpak opgesteld. Op dit plan van aanpak staan actiepunten -risico's- die moeten worden aangepakt. Dit plan van aanpak moet worden uitgevoerd binnen de afgesproken termijn. De gastouder is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het actieplan. Mocht de opvanglocatie bij de vraagouder thuis zijn, dan is de gastouder samen met de vraagouder verantwoordelijk voor het uitvoeren van het actieplan binnen de afgesproken termijn. Na uitvoering van het actieplan zal de gastouder het plan ondertekend toesturen naar het gastouderbureau. Het gastouderbureau staat vrij om onverwachts een controle uit te voeren op de opvanglocatie. De risico inventarisatie moet aanwezig zijn op de opvanglocatie en kan op ieder moment worden ingezien door de vraagouders.

Let op: het adres waar de opvang plaats vindt, wordt geregistreerd bij de gemeente als opvangadres, deze locatie valt onder de Wet Kinderopvang. De GGD inspecteur/toezichthouder kan op de locatie waar kinderopvang volgens de wet kinderopvang plaats vindt, op elke gewenst moment, dus ook onverwachts een controle uitvoeren. Hier moeten zowel gastouder als vraagouder aan mee werken.

Handelen naar het Pedagogisch beleidsplan van DOT Gastouderbureau / huisbezoek

Om de kwaliteit van de opvang hoog te houden, wordt er van de gastouder verwacht dat ze handelt naar het pedagogisch beleidsplan van DOT gastouderbureau. Hier wordt door het gastouderbureau gecontroleerd door tijdens het huisbezoek één maal per jaar met de gastouder te bespreken (met behulp van een vragenlijst) op wat voor manier de gastouder laat zien dat ze volgens het pedagogisch plan werkt. Dit gesprek wordt gehouden op de opvanglocatie. Een onderdeel van dit huisbezoek is een observatie van minimaal een half uur van de gastouder. Tijdens deze observatie zal er worden gekeken naar de omgang van de gastouder met de opvang kinderen en of de gastouder handelt volgens het plan. Aantekeningen van de observatie worden gemaakt op de vragenlijst van het huisbezoek. Mocht er blijken dat de gastouder extra ondersteuning nodig heeft met het toepassen van het pedagogisch beleidsplan, dan zal dit na de observatie kenbaar worden gemaakt aan de gastouder. Deze ondersteuning zal worden gegeven door een bemiddelingsmedewerker tijdens een moment dat de opvangkinderen niet aanwezig zijn. Op deze manier kunnen de bemiddelingsmedewerker en gastouder de punten waarop de gastouder vastloopt of meer moeite mee heeft, ongestoord bespreken. De bemiddelingsmedewerker zal de gastouder hierin advies geven. Mocht de bemiddelingsmedewerker beoordelen dat er bijscholing nodig is dan zal hier een notitie van gemaakt worden op het huisbezoek formulier, en zo snel mogelijk een cursus worden aangeboden aan de gastouder.

Dit huisbezoek zal plaats vinden op de opvanglocatie op een moment dat het gastouderbureau kan toetsen hoe de gastouder omgaat met haar eigen of opvang kind(eren). Dit betekent dat het gastouderbureau langs komt wanneer er een opvangkinderen aanwezig zijn, tijdens een tijd dat er interactie tussen de gastouder en kinderen plaats vindt. Hierbij wordt er gekeken naar het pedagogisch handelen van de gastouder. De observatie van minimaal een half uur is een onderdeel van het huisbezoek.

Het kan voorkomen dat de gastouder is aangesloten bij nog een ander gastouderbureau. Dit gastouderbureau zal ook zijn eigen pedagogisch beleidsplan hebben en verwachten dat de gastouder hier naar handelt. Dit zal tijdens het intake gesprek besproken worden en hoeft geen probleem te

zijn. In ieder pedagogisch beleidsplan zal het kind voorop gesteld worden. Hierin zal de gastouder een weg moeten vinden om de punten uit het pedagogisch beleidsplan dat geldt voor die kinderen toe te passen. Tijdens de huisbezoeken zal gekeken worden door middel van observatie of dit goed wordt opgepakt door de gastouder. Mocht dit niet werkzaam zijn, dan moet er worden gekeken of de kinderen bij een andere gastouder geplaatst kunnen worden.

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

De Wet Kinderopvang verplicht DOT Gastouderbureau om een Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling te gebruiken. Deze meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals, gastouders goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. De gastouder is verplicht deze Meldcode te gebruiken. De Meldcode moet worden doorgelezen voor aanvang van de opvang. Naast deze meldcode is er ook een handleiding voor het gebruik van de meldcode. In deze handleiding worden het doel en de functies van de Meldcode besproken. Deze moet aandachtig worden doorgelezen door de gastouder. De gastouder zal een overeenkomst gebruik Meldcode huiselijk geweld en Kindermishandeling ondertekenen en deze bewaren in de locatiemap.

De vraagouders van DOT Gastouderbureau zijn ook verplicht om te handelen naar de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Begeleiding gastouder

Begeleiding en ondersteuning van de gastouders is een proces dat onderhouden moet worden. Kinderopvang staat niet stil, er zijn altijd wel nieuwe ontwikkelingen. Om de gastouders up-to-date te houden met de laatste ontwikkelingen in de kinderopvang, wilt DOT Gastouderbureau de volgende cursussen gaan aanbieden:

- Training pedagogische basisdoelen (aanbieden zo snel mogelijk, uiterlijk in 2017)
- Cursus Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling (aanbieden zo snel mogelijk, uiterlijk in 2017)
- Training KiKi – Kansen in Kinderen (aanbieden zo snel mogelijk, uiterlijk in 2017)

Deze cursussen zijn een aanvulling op het gastouderschap en staan los van de verplichtingen. De gastouders kunnen zich vrijwillig aanmelden. Wanneer de gastouder is ingeschreven bij DOT Gastouderbureau, zal er worden gekeken wanneer de eestvolgende cursus wordt aangeboden door desbetreffende organisatie.

Locatiemap voor gastouders

Tijdens het koppelingsgesprek ontvangt de gastouder een 'locatiemap' van DOT Gastouderbureau. Hierin worden alle belangrijke documenten bewaard. Deze map behoort ten alle tijden aanwezig te zijn op de opvanglocatie. De gastouder kan zo altijd bij verschillende documenten die nodig zijn tijdens de opvang, én kan de GGD inspecteur de documenten inzien wanneer er een controle plaats vindt.

Documenten die aanwezig zijn in de locatiemap:

- Informatie en afspraken
- Pedagogisch Beleidsplan
- Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
- Handleiding behorende bij Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
- Protocol Ziek kind en Medicijnverstrekking
- Protocol Brand en Vluchten
- Protocol Keuken en Hygiëne

- Protocol Ongeval
- Protocol Veilig Buiten Spelen
- Protocol Warmte en Zon
- Protocol Kou en Onderkoeling
- Protocol Veilig in en om het Huis
- Protocol Vergiftiging
- Protocol Insecten Steken-Prikken-(Teek)Beten
- Protocol Veilig in Bad
- Protocol Hoest en Niesdiscipline
- Protocol Wiegendood
- Ongevallen Registratie Formulier
- Verklaring Veilig Vervoer
- Verklaring Buikslapen
- Verklaring Medicijn gebruik
- Overdacht van de Dag
- Risico Inventarisatie Gezondheid en Veiligheid
- Groepsgrootte Formulier
- Kind Presentielijst
- Sociale Kaart voor uw Regio
- Noodnummers en Contacten
- Persoonlijk Documenten Gastouder
- EHBO Certificaat
- Verklaring Omtrent het Gedrag Gastouder
- Verklaring Omtrent het Gedrag Volwassen huisgenoten
- Diploma's en Certificaten
- Geldig kopie ID-Bewijs Gastouder
- Achterwacht Regeling
- Overeenkomst Gebruik Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling
- Overeenkomst Gastouder
- Koppelingsovereenkomst
- Besluit Gemeente Registratie Gastouder / LRKP Nummer

Eisen gesteld aan gastouders vanuit de Wet Kinderopvang

De gastouder moet voldoen aan een aantal eisen vanuit de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen:

- Is in het bezit van het juiste diploma of certificaat. Dit kan zijn:
 - Diploma MBO 2 Helpende (Zorg en) Welzijn óf
 - Een ervaringscertificaat MBO-2 Helpende (Zorg en) Welzijn óf
 - Een diploma dat vermeld is op de diplomalist (Zie bijlage 5) óf
 - Een certificaat goed gastouderschap
- Een gastouder dient te beschikken over een geregistreerd en geldig EHBO-certificaat gericht op kinderen
- Heeft een verklaring omtrent het gedrag (VOG).
- Alle volwassen inwonende huisgenoten (18+) hebben een verklaring omtrent het gedrag (VOG)
- Is 18 jaar of ouder.
- Kan zich legitimeren met een geldig identiteitsbewijs.
- staat ingeschreven bij een gastouderbureau dat is geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP).
- De gastouder is telefonisch bereikbaar tijdens de opvang.
- Gastouder zorgt ervoor dat de samenstelling van de groep verantwoord is (aantal en leeftijd kinderen)
- De gastouder kent de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid en de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en handelt ernaar.

- De gastouder is bekend met de inhoud van het pedagogisch beleidsplan van het gastouderbureau en handelt ernaar.
- De gastouder spreekt Nederlands tijdens de opvang. Fries of een andere Nederlandse streektaal mag ook. Bij de opvang van kinderen van buitenlandse ouders die voor hun werk tijdelijk in Nederland verblijven (expats), kan mede de voertaal van het gezin worden gesproken
- De gastouder moet in staat zijn tot reflecteren op het eigen handelen. Dit houdt in dat het van belang is dat de gastouder bewust handelt en indien er fouten worden gemaakt, moet men ook naar zichzelf kunnen kijken en zich af vragen: wat is er fout gegaan en hoe kan ik dit in de toekomst voorkomen?
- De eigen kinderen van de gastouder staan niet onder toezicht.
- De gastouder is niet uit het ouderlijk gezag ontheven of ontzet. Dit wordt door de GGD-toezichthouder gecontroleerd. Als de ondertoezichtstelling of ontheffing na registratie plaatsvindt, kan dit leiden tot verwijdering uit het LRKP.
- Gastouder heeft achterwacht geregeld bij de opvang van drie of meer kinderen

EHBO Gastouder

DOT Gastouderbureau controleert of de gastouder in het bezit is over een geregistreerd en geldig EHBO-certificaat gericht op kinderen. Elk jaar dient de gastouder dit certificaat te verlengen door een herhaling cursus EHBO voor kinderen te volgen. DOT Gastouderbureau heeft een vaste EHBO aanbieder welke de cursussen en herhalingen aanbiedt. Deze aanbieder houdt per cursist/gastouder bij wanneer het certificaat weer verlengt dient te worden, en stelt de gastouder en DOT Gastouder hiervan op de hoogte. Samen met de gastouder wordt er vervolgens een herhalingscursus ingeplant. De eindverantwoordelijkheid rust nog steeds bij de gastouder om het certificaat geldig te houden. DOT Gastouderbureau houdt ook bij wanneer de gastouder het EHBO certificaat heeft behaald en wanneer er een herhaling nodig is. Het Gastouderbureau controleert deze lijst maandelijks en zal contact met de gastouder onderhouden over het geldig houden van het certificaat mocht deze dreigen te verlopen. Op deze manier is de gastouder altijd in het bezig van een geldig EHBO certificaat, en op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kinder EHBO. De vaste EHBO aanbieder van DOT Gastouderbureau zal ook regelmatig contact hebben met DOT over de voortgang van de EHBO van de gastouders.

Het staat de gastouder vrij om een andere aanbieder voor het kinder EHBO te hebben.

Voor de gastouder is het verplicht om een EHBO trommel in huis te hebben. Tijdens de cursus EHBO voor kinderen zal deze ook aan bod komen. Deze trommel hangt op een voor de gastouder en huisgenoten vrij toegankelijke plek. In deze EHBO trommel behoren minimaal de volgende materialen te zitten:

- verbandschaar
- 1 rol hechtpleister 2,5 cm x 5 m
- 1 zak pleisters 30 stuks
- 5 gaasjes 5 cm x 5 cm steriel
- 2x zwachtel (elastisch hydrofiel) 6 cm x 4 m
- 1 stuk witte watten 10 gram
- 1 stuk wondsnelverband 6 cm x 8 cm
- 10 alcoholdoekjes
- 1 universeel verband 6 cm x 5 m

De gastouder zal regelmatig, tenminste 1 keer per maand, moeten controleren of deze spullen nog aanwezig zijn. Mocht er een ongeval hebben plaatsgevonden en spullen uit de trommel gebruikt zijn, dan dient de EHBO trommel zo snel mogelijk weer aangevuld te worden. Tijdens de risico inventarisatie zal DOT Gastouderbureau de EHBO trommel controleren op de inhoudt.

Overige eisen welke DOT Gastouderbureau stelt aan de gastouders

De Gastouder biedt rust, reinheid en regelmaat

Rust

- Voldoende rust is een belangrijke voorwaarde voor gezond opgroeien.
- Tijdens het slapen groeien kinderen, verwerken ze wat ze overdag geleerd hebben en krijgen ze weer energie voor de volgende dag.
- Een rustige omgeving is goed voor het kind. Dat betekent dat de tv niet de hele dag aanstaat en dat er niet te veel speelgoed ligt. Als kinderen weten waar ze hun speelgoed kunnen vinden, weten ze ook waar ze het op moeten ruimen.
- Het is prettig wanneer de opvanglocatie niet rommelig is.
- Benader het kind rustig. Ook als het kind iets doet wat je boos maakt, is het beter om rustig te reageren.

Reinheid

- De leefomgeving van het kind moet schoon zijn. Dat bevordert de gezondheid.
- Het kind aanleren wat hygiënisch is.
- Als het kind verkouden is en moet hoesten of niezen, moet het de hand voor de mond of de neus houden. Het is beter dat het kind niet naar iemand toe hoest of niest.
- Regelmatig handen wassen is nodig, zoals na het buiten spelen en naar het toilet gaan.

Regelmaat

- Kinderen moeten weten waar ze aan toe zijn. Het is daarom goed om van tevoren te vertellen wat jullie gaan doen.
- De gastouder deelt de dag in volgens een vast patroon. Dat geeft het kind houvast. Dat betekent zo veel mogelijk op vaste tijden en volgens een vast patroon eten, spelen en gaan slapen.
- Goede eetgewoonten zijn belangrijk voor het kind.

Criteria aan de opvanglocatie

- De gehele opvanglocatie is ten alle tijden rookvrij
- Er is voldoende speel- en slaapruijnte voor de kinderen, afgestemd op aantal en leeftijd
- Er dienen voldoende speelmogelijkheden te zijn voor zowel binnen als buiten
- Er zijn voldoende goed functioneren rookmelders
- Er is een aparte slaapruijnte voor kinderen jonger dan 1,5 jaar
- Als gastouder dient U niet woonachtig bij de vraagouders te zijn

Op de opvanglocatie moeten de volgende documenten altijd aanwezig zijn:

- Risico Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid
- Er is een plan van aanpak veiligheids- en gezondheidsrisico's op de plaats van opvang
- Het Protocol Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

- Een ongevallen registratieformulier
- Een geldig EHBO certificaat
- Verklaring Omtrent Gedrag van u ,en indien van toepassing, van uw huisgenoten
- Een erkende diploma
- Legitimatiebewijs van de gastouder waarop het BSN vermeld staat

Maximaal aanwezige kinderen bij gastouders

De hoeveelheid kinderen die een gastouder mag opvangen, hangt af van de leeftijd van de kinderen. DOT Gastouderbureau ziet erop toe dat het maximaal aantal kinderen niet wordt overschreden. Dit kan doordat ze onverwachts op de stoep staat, en het aantal kinderen te inventariseren, en tevens de agenda van de gastouder in te zien van de afgelopen periode. De gastouder wordt ook gewezen op de boetes die kunnen voortvloeien uit het opvangen van teveel kinderen. Wij werken op basis van vertrouwen en gaan ervan uit dat de gastouders de grens niet willen overschrijden. Tijdens het intake gesprek met de gastouder, wordt er bepaald hoeveel kinderen er maximaal kunnen worden opgevangen op de locatie. Dit wordt vastgelegd op het 'Groepsgrootte' formulier, dit is onderdeel van de af te nemen Risico Inventarisatie.

Een gastouder mag opvangen vanuit de Wet Kinderopvang:

- Maximaal 6 kinderen van 0 tot 13 jaar, inclusief uw eigen kinderen tot 10 jaar.
- Maximaal 5 kinderen jonger dan 4 jaar, inclusief uw eigen kinderen tot 4 jaar.
- Maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar. Hiervan maximaal 2 kinderen van 0 jaar, inclusief uw eigen kinderen.

Overig

DOT Gastouderbureau zal de uiteindelijke beslissing nemen of het aantal kinderen dat kan worden opgevangen op de locatie verantwoord is. DOT hanteert dat er voor de kinderen in de binnenruimte een minimum van 3.5 vierkante meter ruimte aanwezig moet zijn. Het kan dus zijn dat DOT besluit dat er minder kinderen kunnen worden opgevangen op de locatie dan volgens de bovenstaande 'formule' toegestaan is. Méér kan echter nooit!

De opvang van de kinderen vindt plaats bij de gastouder of de vraagouder thuis. De buitenruimte maakt onderdeel uit van de opvangomgeving. Dit wilt niet zeggen dat er verplicht een tuin aanwezig moet zijn. DOT vindt wel dat er in de nabijheid een speelgelegenheid voor kinderen moet zijn. Mocht er geen gelegenheid zijn, dan zal DOT gastouderbureau beslissen dat er geen opvang plaats kan vinden.

De Gastouder ontvangt bij het koppelingsgesprek een agenda van het gastouderbureau, waarin precies kan worden bijgehouden welke kinderen op welke dagen aanwezig waren. Op deze manier wordt het inzichtelijk voor de gastouder, vraagouder en gastouderbureau dat het maximaal aantal kinderen niet wordt overschreden. Tevens is het bijhouden van de opvanguren van de kinderen van belang voor de verwerking van de uren in de financiële administratie.

Opvang bij absentie gastouder

Het kan voorkomen dat uw gastouder een keer absent is, dit kan zijn door ziekte, of wellicht een vakantie. DOT Gastouderbureau zal er dan alles aan doen om een geschikte vervanging te zoeken voor uw gastouder. Het kan zijn dat de kinderen dan tijdelijk bij een andere gastouder worden ondergebracht. Alle gastouders van DOT voldoen aan de eisen die gesteld worden aan gastouders. De gastouder zal dus altijd bekwaam zijn om uw kind(eren) (tijdelijk) op te vangen.

Risico - Inventarisatie

De opvang locatie wordt elk jaar door DOT gastouderbureau gecontroleerd op veiligheid. Dit gaat aan de hand van een risico-inventarisatie. Deze risico-inventarisatie en het verslag daarvan is inzichtelijk op de opvanglocatie. De risico-inventarisatie is een inspectie van het gastouderbureau om te beoordelen of de opvanglocatie veilig en geschikt is om kinderen op te vangen.

Enkele punten uit de risico inventarisatie zijn:

- Er is een aparte slaapruijnte voor kinderen tot anderhalf jaar
- Bij opvang van drie of meer kinderen is een achterwacht beschikbaar
- De locatie waar de gastouder de kinderen opvangt is volledig rookvrij en is voorzien van voldoende goed werkende rookmelders
- Het adres waar de opvang plaats vindt, beschikt over voldoende en veilige binnen en buiten ruimte waar de kinderen kunnen spelen, afgestemd op het aantal kinderen.
- De stopcontacten zijn veilig afgeschermd
- Opbergen van giftige stoffen zodat kinderen er niet bij kunnen.

De volgende punten worden behandeld:

- Veiligheidsrisico's: verbranding, vergiftiging, verdrinking, verstikking, verwonding, beknelling, vallen, botsten, stoten, steken en snijden.
- Gezondheidsrisico's: ziektekiemen, binnenmilieu, buitenmilieu en medisch handelen.

Uit de risico inventarisatie vloeit een Actieplan voort. Hierop staan aandachtspunten welke mogelijk een veiligheid en/of een gezondheidsrisico kunnen vormen. Bij deze punten staan acties beschreven welke verplicht moeten worden uitgevoerd door de gastouder binnen een bepaalde tijd. DOT Gastouderbureau gaat ervan uit dat de gastouder deze punten opvolgt. Het gastouderbureau zal contact met de gastouder opnemen om te verifiëren dat de acties zijn uitgevoerd. DOT kan een controle (verwacht of onverwachts) uitvoeren om dit te verifiëren. De Risico Inventarisatie met bijbehorende Actieplan wordt aan de vraagouder overlegt. De aandachtspunten, opvolging en uitvoering worden besproken met de vraagouder. De afgeronde risico-inventarisatie wordt samen met het plan van aanpak, ondertekend door het gastouderbureau en de gastouder. Deze wordt vervolgens opgenomen in de locatiemap van de gastouder. Deze map is aanwezig op de opvanglocatie.

De opvanglocatie wordt ook gecontroleerd door de GGD. De toezichthouder GGD zal de opvanglocatie goed moeten keuren alvorens er opvang kan plaatsvinden. Naast de opvanglocatie, wordt ook de gastouder werkzaam op dat adres, beoordeeld en geobserveerd door de toezichthouder. Van de gastouder wordt verwacht alle nodige documenten op locatie inzichtelijk te hebben, zoals het pedagogisch beleidsplan, alle benodigde diploma's, maar ook de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De toezichthouder zal de gastouder vragen stellen over het

pedagogisch beleidsplan, en observeren of de gastouder handelt naar het pedagogisch beleidsplan van DOT gastouderbureau. Zo ook over de overige documenten.

Landelijk register kinderopvang en peuterspeelzalen

Een gastouder moet aan alle wettelijke eisen voldoen om te kunnen worden ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen. DOT Gastouderbureau doet alleen een aanvraag bij de gemeente voor de registratie van een gastouder in het register wanneer zij weet dat de gastouder aan alle eisen voldoet. Met de inschrijving in het landelijk register weten de vraagouders dat de gastouder uitvoerig is gecontroleerd door DOT gastouderbureau en GGD alvorens hij of zij zich echt gastouder mag noemen. De gastouder ontvangt bij de inschrijving een 'LRKP nummer' deze heeft de vraagouder nodig om kinderopvangtoeslag aan te vragen. Dit is een toeslag die de vraagouders kunnen aanvragen bij de belastingdienst voor een bijdrage in de kosten voor de opvang van je kind(eren). De hoogte van de toeslag is afhankelijk van het -gezamenlijk-inkomen van je huishouden en van het aantal uren dat je werkt.

Wederzijds respect en privacy

Respect voor elkaars mening, cultuur en religie en opvattingen vormt de basis voor een goede samenwerking. Vraag- en gastouders zullen moeten geven en nemen, tegelijk moeten beide zich in de gezamenlijke aanpak kunnen blijven vinden. Vraag- en gastouders zien en horen veel van elkaar. Een discrete en zorgvuldige omgang met privacy gevoelige informatie is vanzelfsprekend.

Recht op bescherming en privacy

Persoonlijke gegevens van vraagouders, gastouders en kinderen worden vertrouwelijk behandeld.

Recht op klachtenbehandeling

Het kan gebeuren dat u een klacht heeft. In eerste instantie wordt geprobeerd hier onderling uit te komen. Mocht dit niet lukken dan wordt de klacht voorgelegd aan een onafhankelijke klachtencommissie. Vanaf 1 januari 2016 zijn alle houders van kinderopvangcentra, peuterspeelzalen en gastouderbureaus volgens de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen verplicht zich te registreren bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, waaraan tevens het Klachtenloket Kinderopvang verbonden is. DOT Gastouderbureau heeft een intern klachtenreglement die geldt voor alle aspecten van de organisatie en de dienstverlening. Bij klachten kunnen de ouders, en gastouders contact opnemen met DOT Gastouderbureau volgens het 'intern klachtreglement'. De leden van de (toekomstige) oudercommissie kunnen een klacht extern melden bij de Geschillencommissie.

Contact DOT Gastouderbureau

Rechtsgeldig vertegenwoordigd door: B. Keijser
Vestigingsadres: Septemberstraat 47, 1335 EA Almere
info@DOTgastouderbureau.nl
www.dotgastouderbureau.nl
LRKP: